

Szölösi Hírek

AZ ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

III. évf. 4. szám

2009. OKTÓBER

Az 1956-os forradalom Magyarország népének sztálinista diktatúra elleni forradalma, és a szovjet megszállás ellen folytatott szabadságharca, amely a 20. századi magyar történelem egyik legmeghatározóbb eseménye volt. A budapesti diákoknak az egyetemekről kiinduló békés tüntetésével kezdődött 1956. október 23-án, és a fegyveres felkelők ellenállásának felmorzsolásával fejeződött be Csepelen november 11-én.
(Wikipédia, a szabad enciklopédia)

Húsz éve...

1989. október 23-án Magyarországon kikiáltották a köztársaságot, harminchárom évvel az 1956-os forradalom után. Ennyi idő kellett ahhoz, hogy nyíltan, hazugságok nélkül lehessen szólni '56-ról, a forradalomról és a szabadságért folytatott küzdelemről.

Mit jelent ez az ünnep azoknak, akik abban az időszakban születtek, abban az időben jártak iskolába, amikor a Rákosi-korszak utáni ún. puha diktatúrában nőttek fel, tanultak hivatást?

Az ember gyerekként azt hiszi el, amit a felnőttek mondanak, tanítanak neki. Visszatekintve az iskolás korra, abban az időben bennem sem merült fel, miért kellett nekünk a Himnusz mellett a szovjet himnuszt is énekelni ünnepségeken, miért tanultunk „mozgalmi dalokat”, Adytól miért a *Proletár fiú verse* került az irodalom könyvbe és miért nem a *Párisban járt az ősz*...

Ma is szívesen és nosztalgiával gondolok vissza az „őrsi foglalkozásokra”, a nyári táborozásokra, mert kellemes emlékként maradtak meg bennem.

Gyerekfejjel nem láthatta át az ember, hogy mennyire egysíkúan alakították világnézetét már az általános iskolától kezdve. És ez folytatódott a középiskolában, majd a főiskolán is, ahol a marxizmus-leninizmus tanszéken négy éven keresztül tanították a marxista ideológiát.

Tanári pályám első kilenc évében még én is tanítottam a már említett szovjet himnuszt, a *Vörös Csepel*-t vagy a *Lenin dal*-t. Ünnepelni kellett április 4-ét, november 7-ét, és korántsem volt méltó he-

lyen az ünnepek sorában március 15-e, az 1848-as forradalom emlékünnepe.

Nem volt benne az irodalom tankönyvekben *Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról* című verse, amelyet 1952-ben írt, és a rendőrállamnak az élet minden területére kiterjedő diktatúráját jelenítette meg az író soraiban. Emiatt a Rákosi-korszakban csak kéziratban terjedt, először az *Irodalmi Újság*-ban jelent meg 1956. november 2-án, majd a '90-es években került be a 8. osztályos irodalom könyvekbe.

1956-ot „ellenforradalom”-ként tanították, s ez csak az eltelt húsz év folyamán értékelődött át forradalommá azoknak a gondolkodásában, akikkel korábban elhitették, hogy ez az esemény a „néphatalom elleni” megmozdulás volt.

Az idők gyógyító lázában él a magyar. Éltünk vágyakozásban az enyhület után, de szomjúságunkban itthon a hazugság italát nyújtották nekünk, a világ pedig kotyvasztott főzetekkel kábított minket.(...) Magunk főztünk enyhítő és éltető italt magunknak. A kor, amelyben élünk, s amelynek ablakán a jövőbe nézünk, vért csordított ebbe az italba.(...)

A kehely, amelyben magyarok vércseppjei szentelik meg az éltető italt, a világot arra inti, hogy nagyobb gonddal és tisztább lélekkel örködjék az emberi lét méltósága fölött.

Tamási Áron: Magyar fohász

1956. október 26.

Szabóné Szegedi Edit

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Tisztelt Olvasók!

A Szőlősi Hírek 2009. évi harmadik számának lapzártáját követően Tiszaszőlős Község Önkormányzat Képviselő-testülete 3 alkalommal ülésezett.

1. 2009. augusztus 10.

- Soron kívüli ülésen döntött Tiszaszőlős Község Önkormányzat 2009. évi közfoglalkoztatási tervének módosításáról.

2. 2009. augusztus 25.

- Döntött a Működés-képtelen Helyi Önkormányzatok egyéb támogatására való pályázat benyújtásáról az Önkormányzati és területfejlesztési Minisztériumhoz.

3. 2009. szeptember 14.

- Elfogadta a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat 2008. évi gyermekvédelmi beszámolóját.
- Jóváhagyta Tiszaszőlős Község Önkormányzat 2009. évi költségvetésének I. félévi teljesítéséről szóló beszámolót.
- Döntött 8 db belterületi Közút felújítására pályázat benyújtásáról és saját erő biztosításáról
- Egyhangúlag támogatta a Bursa Hungarica felsőoktatási Ösztöndíjpályázathoz való 2010. évi csatlakozást.
- Utólagos nyilatkozatot tett a Kossuth Lajos Gimnázium, Szakképző Iskola, Általános Iskola, Pedagógiai Szak-

szolgálat és Kollégium létszámcsökkentéséhez kapcsolódóan.

- Jóváhagyta a Tisza-tavi régió hulladéklerakóit rekultiváló egycélú Önkormányzati Társulás alapdokumentumait és felhatalmazta a település polgármesterét azok aláírására.
- Jóváhagyta a település 1 lakóingatlanára vonatkozóan Tiszaszőlős község javára elkészített ajándékozási szerződés megkötését.
- Állást foglalt a Tiszaszőlős külterületén lévő 069 hrsz. és 071/2 hrsz. ingatlanok eladása tárgyában.
- Kiegészítette a Tiszaszőlős belterület 432/4. hrsz.-ú beépítetlen terület értékesítésével kapcsolatban hozott határozatát.
- Képviselők írásbeli indítványára határozott a Tiszaszőlős Ady E. út tervdokumentációjának elkészítéséről.

Tájékoztatom az érdeklődőket, hogy a képviselő-testület nyilvános üléseiről készült részletes jegyzőkönyveket a felújított Községi Könyvtárunkban tanulmányozhatják, a legutóbb elfogadott önkormányzati rendeletek az önkormányzat hirdető-tábláján is megtekinthetők.

**Szeleczkiné Zoboki
Magdolna
jegyző**

*2008. november 24-én a képviselő-testület döntött a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat keretében benyújtott pályázatok támogatásáról. A 8 ösztöndíjban részesülő felsőfokú intézmény nappali tagozatos hallgatói közül **Bodnár Klaudia** mutatkozik be.*

Bodnár Klaudia vagyok, felsírásom pillanatától tiszaszőlősi lakos. 14 évesen kerültem Miskolcra, ahol a Fáy András Közgazdasági Szakközépiskolában angol két tanítási nyelvű osztályban töltöttem legszebb és egyben legnehezebb diákéveimet. Több okból is nagyon szerettem volna érettségi után a felsőoktatásban folytatni a tanulmányaimat és tavaly nyáron sikeresen felvételt nyertem a Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi karán gazdálkodási és menedzsment szakra. Gondolom, most sokan felkapják a fejüket és újra elkezdik betűzni és értelmezni a szakom nevét, vagy legyintenek, hogy egy újabb „főnökképző”, hiszen elég nehéz is megmagyarázni mit is tanulok valójában. Azért én megpróbálom, mert a gazdálkodási és menedzsment szak a legáltalánosabb üzleti képzést adja. A megszerezhető ismeretekkel a hallgatók képessé válnak a legkülönbözőbb szervezetek gazdálkodási, szervezési, irányítási részéhez kapcsolódó feladatok ellátására.

Rengeteg tervvel és zsongó fejjel érkeztem meg 2008. szeptember 1-jén az Egyetemvárosba, sok emberrel ismerkedtem meg, a kollégiumnak köszönhetően több kari rendezvényben is közreműködhettem, gyarapítom a GTK Kollégiumi Bizottságának tagjait és képviselem kollégista évfolyamtársaim érdekeit a Hallgatói Önkormányzatban. Öszintén szólva nagyon szeretek a Miskolci Egyetemre járni, mert lehetőségek tárháza nyílt meg előttem, októberben szeretnék bekapcsolódni a Tudományos Diákköri munkába, amely későbbiekben a szakdolgozatom alapjául is szolgálhat. Majd a következő félévben szeretnék megpályázni egy külföldi tanulmányutat. Mindehhez persze az anyagi feltételeket is meg kell teremtenem, amiben a családomon és az ösztöndíjon kívül a Bursa Hungarica is nagy segítségemre van.

Köszönöm!

A „Cseh István és néhai Szilágyi Ida Alapítvány” köszönetet mond mindazoknak, akik a Tiszaszőlősi Általános Iskolában működő „Cseh István és néhai Szilágyi Ida Alapítvány” részére a 2007. évi adójuk 1%-át felajánlották. A felajánlott összeg 86.718,- Ft, melyet a Kuratórium döntése alapján a jó tanulók gyermekek jutalmazására fordítottunk.

Balázs István a kuratórium elnöke

Tiszaszőlős Község Önkormányzat Pályázati tevékenysége 2009. évben

Az Észak – Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács által kiírt haza forrású pályázati keret terhére öt pályázatot nyújtottunk be az idei évben. Orvosi rendelő és Védőnői tanácsadó felújítása, akadálymentesítése és bővítése című pályázat 23,4 millió Ft, Óvoda épületének tetőcseréje és felújítását 25,8 millió Ft, Rákóczi utca kiépítése 11,6 millió Ft, Damjanich utca kiépítése 15,8 millió Ft és Közcélú foglalkoztatás eszközbeszerzése 1,7 millió Ft összköltséggel.

Az Észak – Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács az Orvosi rendelő és Védőnői tanácsadó felújítása, akadálymentesítése és bővítése című pályázatunkat 22,3 millió Ft vissza nem térítendő támogatásban részesítette, a megvalósításhoz Önkormányzatunknak 1,1 millió Ft saját erőt kell biztosítania. A megvalósítás megkezdtük, első lépés a közbeszerzési eljárás elindítása folyamatban van. A felújítás munkálatai várhatóan jövő év elején kezdődnek meg.

A többi pályázatunkat a Tanács döntése értelmében forráshiány miatt elutasította.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (továbbiakban: NFÜ) pályázatot írt ki a Önkormányzati utak fejlesztése a komplex programmal kezelendő Leghátrányosabb Helyzetű (továbbiakban: LHH) kistérségekben. A pályázati kiírás – településünk sajátosságait figyelembe véve – csak már korábban kiépített út felújítására ad támogatást. Tekintettel a település útjainak állapotára és a pályázati kiírás adta lehetőségekre Képviselő – testületünk

úgy döntött, hogy nyolc belterületi út – Árpád út, Sport út, Hétvezér út, Béke út, Dózsa György út (2.szakasz), Szabadság tér, Katona József út, Petőfi út – felújítására pályázunk. A felújítás összköltsége 51 millió Ft. Az előzetesen benyújtott projekt csomagot a – regionális fejlesztési tanács, az érintett minisztériumok és irányító hatóságok képviselőiből álló – zsűri javaslata és a Tiszafüred Kistérség Többcélú Társulás döntése értelmében Önkormányzatunk „Belterületi Közutak felújítása” című projektjét támogathatónak ítélték meg. Ez azt jelenti, hogy a támogatási keretből elkülönítették számunkra az igényelt összeget, 45,9 millió Ft-ot, ha a pályázatot benyújtjuk és megfelel a formai követelményeknek, akkor biztos hogy vissza nem térítendő támogatásban részesülünk. A felújítást 2010. november hónapra szeretnénk befejezni.

LHH program keretében tiszafüredi kistérség településeivel közösen benyújtott „Közösségi Közlekedés Fejlesztése” című projektjét is támogathatónak ítélte meg az NFÜ, az igényelt támogatás elkülönítették számunkra a támogatási keretből. Közösségi Közlekedés Fejlesztés keretében Tiszaszőlősen a 2-2 buszmegálló építésre kerül sor, összesen 5,2 millió Ft összköltséggel. A beruházás várhatóan 2010. évben valósul meg.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretén belül a „Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra fejlesztése” pályázaton a Megyei Verseghi Ferenc Könyvtár és 7 település (Újszász, Abádszalók, Kunhegyes, Tiszaföldvár, Tiszapüspöki, Tiszaszőlős, Tószeg) könyvtára által kidolgozott „Zounok projekt” Jász-Nagykun-Szolnok Megye könyvtárainak információs infrastruktúra fejlesztése, elektronikus megyei köz- és iskolai könyvtári szolgáltatások nyújtására koncentrálva címmel összesen 99 281 186 forint támogatást nyert. Ebből Tiszaszőlős Község Önkormányzata 4 609 200 Ft-t fordíthat 2010-ben a községi könyvtár informatikai fejlesztésére.

Az idei évben pályázatot nyújtottunk be az Önkormányzati Minisztériumhoz „Sportlétesítmény felújítására”. A sportöltözőt és a sportpályát szeretnénk volna felújítani, a beruházás összesen 9,9 millió Ft összköltségű. A pályázatot viszont forrás hiány miatt elutasították.

Pályázatot nyújtottunk be a Gyermekélelmiszer Alapítványhoz az EU Élelmiszersegély program keretében. Az idei évben 2 alkalommal részesülünk támogatásban. Egy alkalommal már kiosztásra került az élelmiszersegély összesen 10 126 kg. A második fordulóban átvehető segélycsomag átvételének időpontjáról még értesítést nem kaptunk.

Muliter Judit

INTÉZMÉNYEINK ÉLETÉBŐL

Ismerjük meg Tiszaszőlőst!

Ezzel a céllal szervezett az általános iskola alsó és felső tagozata egy-egy délutánt a diákoknak szeptember 25-én illetve 28-án. A tartalmas program után a felső tagozatosok kérdőívet kaptak, amelyben az elhangzott információkra kérdeztünk vissza. A nyertes csapat tagjai örömmel vették át az Önkormányzat ajándékát: egy-egy Tiszaszőlős térképet és kulcstartót a község címerével.

A győztesek : **Guti Patrik, Majorszki Kálmán, Peteh Vivien, Szalár Mónika** 8. osztályos tanulók. Köszülük Patrik írt erről a kellemes és hasznos délutánról:

2009. szeptember 28-án 14 órára tették a szervezők a körséta időpontját. Eljött a hétfő délután, az iskolában sokan gyülekeztünk, és vártuk, hogy elkezdődjön a program.

Osztályonként felsorakoztunk az iskola udvarán, itt Zsuzsa néni, a könyv-

tár vezetője beszélt az iskola építéséről, újításáról és bővítéséről. Szó esett még egy könyvről, amelyet Makkay János írt A tiszaszőlősi kincs címmel.

Elindultunk az iskolából, először a katolikus iskolakápolnába mentünk. Megnéztük a haranglábat, majd a templomba mentünk be, ott leültünk a padokba. Éva néni, a gondnok beszélt a templomról és a katolikus vallásról.

Ezután a gyógyszertár felé vettük utunkat, majd a könyvtár és az óvoda történetéről hallottunk Zsuzsa nénitől. Elmondta még, hogy az orvosi rendelő felújítására pályázaton 24 millió Ft-ot nyert az önkormányzat, ebből a pénzből fogorvosi rendelő is épülhet.

A következő megállónk a park volt, a három emlékművel: az 1956-os forradalom hőseinek tiszteletére készült emlékmű, az I. és II. világháborús szobor és a kopjafa az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emlékére.

A református templomban Ibolya néni, a református lelkipásztor mesélt a templom építéséről és felújításairól. Majd kérdéseket tett fel a gyerekeknek, végül játszott az orgonán.

Amikor a templomból kijöttünk, a régi víztornyot és a cselédházat néztük meg, itt Marika néni tájékoztatott bennünket az épületek történetéről.

A körséta végpontja a Nóborda volt, ahol a hely elnevezéséről beszélgettünk, majd ezután mindenki hazaindult. Én sok érdekességet megtudtam ezen a délutánon a falunkról.

Köszönetet mondunk Tolvajné Virág Zsuzsa művelődésszervezőnek a program összeállítójának, valamint Csiszérné Kéki Ibolyának, Varga Péternének és Kun Imrénének a közreműködésükért:

Jóvér Kálmánné és Szabóné Szegedi Edit

munkaközösség-vezetők

Nemcsak a húszéveseké....

Főzőversenyre volt hivatalos klubunk 2009. 09. 08.-án a tiszai arborétumba. A versenyen a társulásunkhoz tartozó települések klubjai indulhattak, mégpedig paprikás krumpli és babgulyás kategóriában. A lényeg persze nem az volt, ki főz a legjobban, inkább az, hogy az idősök jól érezzék magukat, töltsenek el egy kellemes napot egymás társaságában. A jó hangulatról egy zenész is gondoskodott, késő délutánig húzta a talpalávalót. A babgulyásunk nagyon jól sikerült, de az aranyérmet az igariak vehették át. Miután mindenki jól lakott, jöhetett a mulatozás, és a tánc. Félretéve a láb- és derékfájdalmakat, korát meghazudtolva ropta mindenki a táncot. Nagyon jól éreztük magunkat, reméljük, minden évben részesei lehetünk majd egy ilyen nagy közös főzőcskének. Ugyanezen a héten - szintén a klubtagokkal - ellátogattunk Ópusztaszerre, hogy megnézzük a csodálatos Feszty-körképet és az emlékparkot. A hosszú út fáradalmait mindenki elfelejtette, amikor szemünk elé tárult a csodálatos park. A Feszty-körkép mindenkit lenyűgözött, a skanzenben sétálva pedig irigykedve gondoltunk arra, hogy mennyivel egyszerűbben, de nyugodtabban éltek régen az emberek. A nap végére jól elfáradtunk, de sok élménnyel lettünk gazdagabbak. A közös prog-

ramok azonban még közel sem értek véget. Novemberben Ki mit tud? -on veszünk részt, amelynek a tiszai művelődési ház ad otthont. Reméljük, jól szerepelünk majd, az eredményekről a későbbiekben beszámolunk. Végezetül pedig engedjék meg, hogy magam, és intézményünk dolgozói nevében köszöntsem településünk minden idős lakosát az Idősek Világnapja alkalmából.

Muliterné B. Gy.

Segíthetünk...? Ha gondja van a nyugdíjjal...

A faluban járva, barátok, ismerősök legtöbbször a nyugdíjazással kapcsolatban kérdeznek, bár én a Munkaügyi központban dolgozom, de a foglalkoztatáspolitikája része a nyugdíjazás, nyugdíj ellátás megszerzése, munkaviszony igazolása. A Munkaügyi Központ is egy foglalkoztató, a regisztráltak az eltöltött idő alatt ellátást kapnak, mely után járulékfizetés is van. Tehát a nyugdíjszerzési időszakba beszámít a járadékban töltött idő is. Többen találkozhatnak az orvosi rendelőben azzal a jelenséggel, hogy a Társadalom Biztosítási (TB) ellátásra való jogosultsággal gondok vannak. Az új nyilvántartás igyekszik kiszűrni azokat az ingyenes egészségügyi ellátását, akik nem állnak olyan jogviszonyban, melyből a járulék befizetés megvalósulhat. Persze vannak még hibái a rendszernek, olyanokat is kiszűr az ellátásból, akik rendszeres munkahellyel, így járulékfizetéssel veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat. Ez azonban a jobbik eset, mert a munkáltató, munkaviszony igazolásával azonnal lehet tisztázni a jogviszonyt, így az ellátás jogosságát.

Lám a napi élet gondoljai, mennyi hivatalos ügyet produkálnak, szinte mindenkit érint az állami bevételek újraosztásából keletkezett járandóságok és állami szolgáltatások értelmezése.

Ezen a területen szeretnék olyan hasznos információkat megosztani az olvasókkal, melyeket fel tudnak használni.

Az ellátások áttekintését folyamatosan a végéről kezdeném, a nyugellátások felől. Ezt azért tartom fontosnak, mert azok, akik egy élet munkájának megérdemelt ellátását igénybe veszik, tisztában kell, hogy legyenek a jogokkal és lehetőségekkel. Fontos, hogy a

fiatalok is foglalkozzanak a kérdéssel, mert az ellátási rendszer megváltozásával már a munkaviszonyok megkezdésekor tisztában kell lenni azzal, hogyan lesznek majd jogosultak az ellátásra, ha az aktív időszak előbb vagy utóbb lezárul.

1. A nyugdíjellátásban részesülők jellemzője falunkban, hogy mezőgazdasági területről, vagy vidéki munkahelyekről kerültek nyugellátásba, melynek jellemző vonása, hogy a jövedelem szint az átlagostól alacsonyabb volt. Ennek oka az előző rendszer ideológiájában keresendő, mivel az akkori elvek szerint a vidéki alacsonyabb jövedelem kiegészíthető a háztáji gazdaságok működtetéséből. Ez igaz is volt, de az így megszerzett jövedelem - mivel járulékot nem kellett utánuk fizetni - nem emelte a jövedelem szintjét. Jelenleg az Östermelői igazolvánnyal szerzett jövedelem után, értékhatártól függetlenül, járulékot is kell az adó mellett fizetni. Az alacsony jövedelem következtében, valamint az 1990-es évek első felében érvénybe lépő kedvezőtlen nyugdíjszámítási miatt sokaknak alacsony nyugdíj lett megállapítva, ami az eltelt idők korrekciója következtében emelkedett, de még mindig elég alacsony.

2. *Mennyi is a 2009. január 1-jét megelőző időponttól megállapításra kerülő nyugdíjak, nyugdíjszerű ellátások összege?*

Az öregségi nyugdíj és a rokkantsági nyugdíj III. csoport legkisebb összege: 28.500,- Ft/hó.

3. *Hogyan lehet az alacsony nyugdíjakat kiegészíteni, méltányossági nyugdíj iránti kérelmet beadni?*

Méltányossági nyugdíjmelést kérhet az a nyugellátásban részesülő, akinek nyugellátása és rendszeres pénzellátásának együttes havi ös-

szege nem haladja meg az öregségi teljes nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét (57.000 forintot) és 3 éve ilyen kérelmet nem adott be. Ha a kérelmező megfelel a feltételeknek, akkor a méltányossági nyugdíj emelési összege az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 10-25 %-a lehet. Az engedélyezett nyugdíjmelés „beépül” a nyugellátás havi összegébe.

4. Egyszeri segély kérhető évente, ha létfenntartást veszélyeztető esemény lép fel, és a nyugdíj összege házaspár esetében, alacsonyabb 57.000 Ft-nál, vagy özvegy esetén 71.250 Ft-nál. Az egyszeri segély összege nem lehet kevesebb 10.000 Ft-nál, de nem lehet több 28.500 Ft-nál.

5. *Hol és hogyan igényelhető kivételes nyugdíjmelés és egyszeri segély?*

A K16. és a K17. „KÉRELEM-ADATLAP” elnevezésű nyomtatványok benyújtásával, amelyet pontosan kitöltve, aláírva, az igénylő lakóhelye szerint illetékes regionális nyugdíjbiztosítási igazgatósághoz kell benyújtani: **Észak-Alföldi Regionális Nyugdíjfolyósító Igazgatóság Ügyfélszolgálati és Ügykezelési Osztály 5001 Szolnok Pf.: 37.** (A nyomtatványok letölthetők az ONYF honlapjáról: www.onyf.hu/nyomtatványok)

A fiatalabb korosztálynak is szeretném figyelmebe ajánlani, bár még úgy érzik a nyugdíjellátás messze van, de az ellátás alapjait - a jogszerző időt - gyűjtögetni kell! A legális munkaviszony garantálja a jogosultság megszerzését. A szürke gazdaságban szerzett jövedelmek utáni nyugdíjellátást csak az öngondoskodással lehet biztosítani, a magánnyugdíj pénztárakba való befizetéssel.

A következő számban az aktív korosztályok ellátásaival kapcsolatos témákról írok.

P. Mészáros Péter

Régi mesterségek nyomában...

Interjú Boda Pali bácsival, Szőlős egyetlen kádár szakmáját gyakorló mesterével

A kiháló régi mesterségek között tartjuk nyilván a kádár, bognár, szíjgyártó, és a kosárfonó szakmákat, pedig régen nagyon fontos kellékeket gyártottak a falusi emberek számára.

Sokan ma már összekeverik a kádár és a bognár munkáját is, pedig csak annyi a közös, hogy a fát használták alapanyagként.

A kádár folyadékálló faedényeket készít, a bognár szekerek, kocsik oldalát, kerekét és egyéb más részeit. A hordón abroncs van, a kerék külsején pedig ráf.

Boda Pali bácsi 1946-ban tanulta a kádárságot, de a sorozatosan megszűnő munkák miatt kénytelen volt áttérni a faipari szakmák más területére is. A fával való munka nagyon szép, de nagyon kell ismerni a fa tulajdonságait. Van olyan fa, amelyből szerszámmal készíthető, a másiból hordó, de a jó teknő puhafából készül. Borászkodás, must, hordó...

Hogyan készül a hordó?

A hordót tölgyfából készítjük, de az olaszok a szelídgesztenyefát használják a célra. Először is elkészítjük a hordó két fenekét. Ezek kör alakot vesznek fel, a szorosan illesztett részek stabilan kell, hogy álljanak. Következik a donga, amihez egyenes fát használunk, végeit kissé keskenyebbé gyaluljuk. Az alsó illesztés után abroncsok fogják össze a dongákat. A fa önmagában ehhez a munkafolyamathoz merev, de melegítés után a dongák könnyebben alakíthatók. A melegítést bármilyen meglepő tűzzel érjük el. A hordó belsejében vasból készült tűzkosárban ég a tűz, az átmelegíti a fát, ezáltal könnyebben hajlítható lesz, ekkor húzzuk a cüggel. A kovács mondja: „Addig üsd a vasat, míg meleg!” a fát is addig lehet alakítani, míg meleg.

A hordó „hasas”, mert így sokkal erősebbek, hisz mindkét végén össze felé szorítanak. Ha egyenes lenne, az

abroncs leszaladna róla, nem szorítana és kifolyna a nedű. A hordó elkészülte után a nyers fa forró vizes kezeléssel esik át. A forró víz megdagasztja a dongákat, a fából kiszívja a csersavvat. Mozgatni kell, hogy alapos munkát végezzünk! Majd a hideg vizes öblítés és lecsepegtetés után egy órán át kénnel kell kezelni, ami a gombákat kiöli. Egy utolsó öblítés után meg lehet tölteni bármilyen folyadékkal a hordót.

Hogyan kell megfelelően kitakarítani szüret előtt egy hordót?

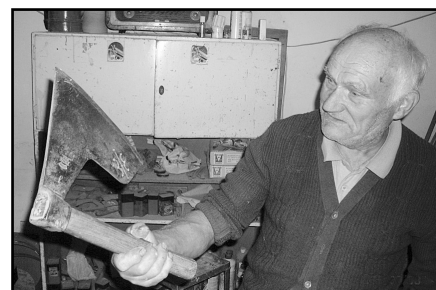
Ez nem egyszerű dolog, mert nem látunk bele... Én nagyon könnyű helyzetben vagyok, hisz kiszedem az alját, de a hozzá nem értők ezt a műveletet nem ismerik, jobb ezeket a dolgokat szakemberre bízni. A kénégetése sem egyszerűen „beledobok egy szalagot”, hanem egy drótdarabra rögzítem, ha leégett kihúdom. A hordók, ha megfelelően vannak kezelve akár 100 évig is állják az idő sarát.

A műhelyben rengeteg szerszám, sablon látható. Melyik a legrégebbi szerszám?

A kis görbe kés. Ez már nagyapám előtti szerszám, de a korát sajnos nem tudom. Van egy „rendes darab” is, a kádárszekerce. Ami lényegében hasonlít az ácsok szekercéjéhez, de ezen nincsenek szeghúzó, ennek nagyobb

a feje, a nyele pedig íves. A hordó dongájának alakítására használták.

De a műhely legrégebbi bútora a

satupad. 200 forintért vettem, de ez már akkor is öreg pad volt. Ennek is már 56 éve, azóta élünk együtt a feleségemmel is.

Pali bácsi és Ilonka néni jó egészségnek örvendenek. A feleség életkoráról nem nyilatkoztak, viszont Pali bácsi már betöltötte a 82. életévét. További nagyon jó egészséget kívánunk nekik. Talán lesz aki a Pali bácsi nyomdokain folytatja ezt a mesterséget, és száz év múlva megmutatja az embereknek, hogy a fa, az csodálatos dolog!

Mindenkinek tanácsolom, hogy látogasson el hozzá. Az érdekes szerszámok lenyűgözők, Pali bácsi pedig fiatalokat megszégyenítő lendülettel készíti saját használati tárgyait, kifejezetten fából!

Tolvajné Zsuzsa

Érik a szőlő...

A helyi szokások megtartásával az idén is szüreti mulatságot rendeztünk az óvodánkban. Az ünnepi ráhangolódás az ovi galériában látható szüreti eszközök kiállításával kezdődött. A mulatság napján a nagycsoportos óvodások a szüret hagyományához kapcsolódó népi játékokkal, az óvó nénik bordalokkal kedveskedtek vendégeknek és az óvodásoknak. Ezután Nagy Csaba néptánc bemutatójában gyönyörködhattunk, majd akinek

kedve támadt táncot ropni a közös táncházba is részt vehetett.

A szüreti mulatság napján a gyermekek az otthon leszüretelt szőlőt reggel magukkal hozták az óvodába, melyet szülők segítségével és a gyermekek közreműködésével ledaráltunk, majd levét kipréseltük. Az ízletes, édes must mellett finom pogácsával és őszi gyümölcsökkel kínálgattuk a gyermekeket és a vendégeket. Volt ám eszem-iszom, dínom-dánom!

Óvó nénik

ANYAKÖNYVI HÍREK - 10 ÉVES A TISZASZŐLŐSI POLGÁR-

10 éves a Tiszaszőlősi Polgárőr egyesület

Tiszaszőlősen már 10 éve működik a települési polgárőr-ség, jelentős munkát vállalva a helyi közbiztonság javításának érdekében. Településünk lakói gyakran találkozhatnak a szolgálatot ellátó polgárőrökkel, akik a rendezvények biztosításában éppúgy részt vesznek, mint a rendőrség. A polgárőrök a településen rendszeresen látnak el szolgálatot nappal és éjszaka egyaránt, annak érdekében, hogy a falunkban is egyre terjedő bűnözést visszaszorítsák.

Napjainkban a polgárőr egyesület az egyetlen – a szolgálatokat a törvényben meghatározott formaruhában ellátó hivatalosan működő szervezet, melyet a települési önkormányzat, a körzeti rendőrkapitányság, polgári védelmi parancsnokság elismer és támogat. Ezt elsősorban a rendszeresen, önként, fáradhatatlanul „dolgozó”, megbízható tagságnak köszönhetjük.

Szeptember 19-én tisztújító közgyűlést tartott a helyi egyesület, mivel az önkormányzati elven működő szervezetnek négyévente döntenie kell a ve-

zetők személyéről, ezt szavazás útján tehetik meg.

A közgyűlés újra választotta elnöknek Muliter Imrét, aki eddig is ellátta a szervezet vezetését, meghozta a szükséges döntéseket, és munkájával mindent meg tett annak érdekében, hogy a polgárőrök zavartalanul végezhesék tevékenységüket. Elnökhelyettesnek választották a résztvevők nagy arányban Simon Györgyöt és Czakó Lászlót, akik az elmúlt időszakban kiemelkedően sok szolgálatot láttak el, képzéseken vettek részt és példát mutattak a településen élőknek. Titkárnak Imre Edinát, szolgálat vezetőnek Borsós Ferencet választották.

Imre Edina

A Tiszaszőlősi Polgárőr Egyesület köszönetet mond mindazoknak, akik a 2007. évi személyi jövedelemadójuk 1 %-ával támogatták az egyesületet. Az APEH az Egyesület számlájára 2008. évben 88.193,-Ft-ot azaz nyolcvannyolcezer-egyszázkilencvenhárom forintot utalt át, mely összegből a gépkocsi fenntartási kiadásait fedezték.

Muliter Imre

Polgárőr Egyesület elnöke

A falunapi rendezvény keretében Kerekes András polgármester kimagasló munkájáért három polgárőrt részesített kitüntetésben: Borsós Ferencet, Czakó Lászlót és Simon Györgyöt. Mindhárman sokat tettek a település közbiztonságának javulásáért. Képünkön Simon György veszi át az emléklapot.

Anyakönyvi hírek

Legutóbbi számunk óta született:

Nagy Emma	an: Nagy Viktória
Pap Erik Patrik	an: Szekeres Karolina Györgyi
Szádvári Kiara	an: Csecsődi Ágnes

Jó egészséget!

Legutóbbi számunk óta házasságot kötöttek:

Urbán János és Farkas Renáta

Sok boldogságot!

Legutóbbi számunk óta elhaláloztak:

Gyenes László	an: Pap Eszter
Kasza Józsefné	an: Nagy Mária
Béres Andrásné	an: Debrődi Margit
Pálfi Imre	an: Gőz Mária

Béke poraikra!

Jogszabályi áttekintés:

A polgárőr egyesületek tevékenységét a 2006. évi LII. törvény szabályozza. Az országgyűlés célja a törvény megalkotásával, a helyi önszerveződés eredménye ként megalakult szervezetek működésének támogatása, a jogi háttér kialakítása volt.

A polgárőrség feladatai:

- az ország közrendje és közbiztonsága fenntartásának segítése,
- a határőrizetben, a környezet- és természetvédelemben,
- a veszélyhelyzetek megelőzésében és kezelésében,
- a társadalmi bűnmegelőzésben való lakossági részvétel,
- valamint az önkormányzatok és a lakosság közötti bizalom erősítése
- közúti baleset esetén biztosítás (tárcsával)
- gáz spray használata engedélyezett jogos védelmi helyzetben.

A polgárőr tevékenysége során jogosult a szabálysértés, bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, a cselekmény folytatását megakadályozni, az elkövetőt visszatartani. Köteles azonban az elfogott személyt haladéktalanul a büntetőeljárásról szóló törvény szerint eljárni jogosultnyomozó hatóságnak átadni, ha erre nincs módja, e szervet nyomban értesíteni.

A polgárőr a rendőri intézkedést igénylő baleset helyszínére érkezését követően haladéktalanul értesíti a rendőrséget

Polgárőr lehet, minden 18. életévét betöltött, legalább 8. általános iskolai osztályt végzett, büntetlen előéletű magyar állampolgár, aki elfogadja a szervezet cél kitűzéseit, **önként vállalja a polgárőrség tevékenységében való közreműködést**, azok megvalósítása érdekében önként, díjazás nélkül, szabadidejében tenni kíván.

HÉTKÖZNAPI TŰZVÉDELEM

Tűzvédelmi sorozatunk utolsó részében a háztartási gépek, berendezések tüzeseteivel, azok megelőzésével kapcsolatos ismeretekkel foglalkozunk.

Az épülettüzek döntő többsége lakóépületekben keletkezik, melynek csak részben oka, hogy az épületállomány nagyobbik része lakóépület. Részben a hiányos tűzvédelmi ismeretek, illetve a tűzvédelemre fordított kevesebb figyelem, a „lazább” tűzvédelmi magatartás játszanak ebben közre. Háztartási gépeink könnyebbé teszik a mindennapi teendők elvégzését, ezáltal kényelmesebb életet biztosítanak, használatuk azonban veszélyeket is rejt magában.

Sorra véve a leggyakoribb háztartási tűzkeletkezési okokat, vezető helyen a sütés-főzés áll. Gyakran megtörténő eset, hogy a tűzhelyen serpenyőbe melegített olaj gyullad be. Ilyenkor a háziasszony (ritkábban háziférfi) szokásos védekezése: „Csak egy pár percre hagytam itt a tűzhelyet.” Persze az a pár perc azért jóval több szokott lenni. Egy érdekes TV műsor (Mónika show), netán egy kis szundikálás, vagy a szomszédasszonnyal folytatott halaszt-hatatlan beszélgetés, esetleg feledékenység áll a háttérben. Persze önmagában az, hogy az olaj begyullad a serpenyőben, többnyire csak füstöt meg kormot okozna, s akár egy fedővel megszüntethető lenne. Ám a korszerű konyha fontos kelléke, a páraelszívó (ami olajsütésnél biztosan be van kapcsolva), olajjal, zsírral átitatott szűrőbetétjével meg a műanyag alkatrészeivel könnyen meggyullad, így biztosítja a tűz áttérjedését a konyhaszekrény felső polcaira, s 5-10 perc alatt az egész konyhára. Szintén a tűz gyors terjedését segíti a manapság előszeretettel alkalmazott polisztirol –közismert néven hungarocell- mennyezeti burkolat. Ez az anyag ugyanis alacsony hőmérsékleten gyullad, intenzíven, gyors tűzterjedéssel ég, valamint megolvadva égve csepeg. (Arról nem is beszélve, hogy égése közben mérgező gázok szabadulnak fel.) Néhány éve ez a mennyezeti burkolat felelt azért, hogy egy tiszafüredi lakótelepi lakás konyhájában a tűzhelyen keletkezett tűz a konyha teljes bútorzatára áttérjedt.

Fontos tehát, hogyha a tűzhelyen serpenyőben sütünk, vagy csak feltettük melegedni az olajat, ne hagyjuk felügyelet nélkül. Cseréljük idejében a szűrőbetétet a páraelszívóban, s a belső részekben lerakódott olajos-zsíros szennyeződést is távolítsuk el. A gázzal üzemelő tűzhely csatlakozó tömlője sérülésmentes legyen, s a csatlakozásnál mindig legyen tömítés. Erre főként a PB gázzal üzemelő készülékek palackjának cseréjekor kell ügyelni. A gáz-tűzhelyek időszakos átvizsgálása, karbantartása, tisztítása szintén szükséges. Mind a vezetékes, mind a PB gázt szagosító anyaggal keverik, így könnyen érezhető a szivárgás. Ha ezt a jellegzetes gáz-szagot érezzük, azonnal zárjuk el a palackot, vagy a gázvezeték fő-csapját, szellőztessünk. Ne kapcsoljunk villanyt, vagy elektromos berendezést.

Talán meglepő, de a másik leggyakoribb tűzkeletkezési hely a lakásban a fürdőszoba. Az esetek többségében a villanybojler a „bűnös”, ami működéséből adódóan nagy áramfelvétellel dolgozik.

A legtöbb típusnál alkalmazott sarus csatlakozók a párás környezetben korrodálódnak, ezáltal megnő az ellenállásuk, ami melegedést okoz. Ez a melegedés megolvashatja, majd meggyújthatja a vezetékek műanyag szigetelését, ami égve csepeg, s ha a bojler alsó burkolata műanyag (gyakori eset), azt is meggyújtja. Ha a bojler alatt éghető anyag van, a lecsepegtető égő műanyag tüzet okoz. A bojlerreknél tehát szintén fontos a rendszeres átvizsgálás, a csatlakozók tisztítása. Megelőző intézkedés lehet a műanyag burkolat aljába megfelelő méretű fémlemez, vagy több rétegben alufólia behelyezése. Azzal is megakadályozhatjuk a tűz terjedését, ha a bojler alatt nem helyezünk el éghető anyagot (mosógép, centrifuga, szennyes kosár). Aki már látott polietilént (a legtöbb műanyag burkolat) égni, tudja, hogy milyen erősen kormoz. Egy bojler alsó borítójának égése képes az egész lakás mennyezetét, a falakat bekormozni, melynek az eltüntetése igen nehézkes, fáradságos munka. Egyszerű megelőző intézkedés, ha a fürdőszoba ajtaját csukva tartjuk, így az esetleges tűz nem kormozza be a házat. A másik nagy áramfelvételű berendezés az automata mosógép. Ennél a csatlakozóvezeték hossza szokott problémát okozni. Ha a mosógépet nem lehet a konnektor közelében elhelyezni, akkor létesítsünk új fali dugaszt, a megfelelő helyen, de semmiképpen sem használjunk hosszabbítót, főleg megbízhatatlan minőségűt, vagy nem megfelelő teljesítményűt. Ez balesetveszélyes is a tűzveszélyessége mellett.

Szintén időről időre előfordul a vasaló által okozott tűz. Szokásos történet: A háziasszony (igen ritkán háziférfi) vasal, majd a működő vasalót valami miatt felügyelet nélkül a deszkán hagyja (jobb esetben nem a talpán). Az ott tébláboló kisgyermek, vagy házi kedvenc (kutya, macska) megrántja a zsinórt, fellöki az állványt, s a vasaló a szőnyegre, vagy a textíliákra esve azt meggyújtja.

Ha nincs elég meleg a lakásban, rá lehet segíteni elektromos, vagy gázüzemű hőszugárzóval. Fontos tudni, hogy ezek a frontfelületükön igen erős hőszugárzást bocsátanak ki (ez a dolguk), így ha éghető anyag kerül eléjük, bizony könnyen meggyújtják. Nem célszerű tehát a ruhaszárító állványt a gyorsabb száradás reményében elé állítani.

Végezetül egy történet: Egy közeli település egyik portáján történt, hogy az elektromos terménydarálóval a jószágnak kukoricát darált az ember (végre nem háziasszonnyal esett meg az eset). Unatkozott, átment a szomszédhoz kicsit beszélgetni, a daráló meg hadd járjon. Volt egy rövid áramszünet, a daráló leállt, a termény belefolyt a dobba, s amikor az áram visszajött, a motor nem tudott újraindulni, s leégett. Aztán meg az egész fából épült szín, ahol a daráló volt.

Az összes fenti példa azt mutatja, hogy a háztartási gépeinket kellő odafigyeléssel kell üzemeltetni, karbantartására gondot kell fordítani, mert a tűzkeletkezés ugyan százszázalékosan nem zárható ki, de körülmektől működtetéssel, a megfelelő műszaki állapot fenntartásával a kockázat töredékére csökken.

Molnár László

SZÓLÓSI HÍREK TISZASZÓLÓS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK LAPJA

FELELŐS SZERKESZTŐ: OLÁH VINCE

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG: Szabóné Szegedi Edit, Szelecckiné Zoboki Magdolna, Tolvaj Lászlóné

Molnár László, Tar Lajos,

Szerkesztőség: Polgármesteri Hivatal 5244 Tiszaszólós, Fő út 21. Telefon: 59-511 408

Lapnyilvántartás: 163/107/1/2008.szám alatt. Nyomda: Karcagi Nyomda Kft.